

Simona Škrabec

«L'impuls era respondre a la pregunta: em vencerà la vida o venceré jo?»

L'assagista i crítica literària Simona Škrabec (Ljubljana, Eslovènia, 1968) va sorprendre amb la publicació d'una primera obra de creació, 'Torno del bosc amb les mans tenyides', un grapat de textos cosits amb una evident intenció literària que, malgrat el canvi de registre, connecta amb el gruix de la seua producció. Fragments breus i evocatiu, barreja d'impressions i experiències i un cert vessant confessional.

Malgrat ser una primera obra de creació literària, la veig com una extensió de la producció anterior relacionada amb la literatura dels espais i la memòria. Hi està d'acord?

—Sí, absolutament. Gràcies per haver-ho llegit d'aquesta manera perquè no és diferent pel que fa al contingut i la manera de pensar. És més aviat una diferència formal. Ara el conillet d'indies soc jo, no els altres [riu]. No era previsible, no ha sortit tant per la vessant crítica com per la traducció, que et fa veure constantment que estàs entre dos mons. Tot el que explico és literal, no hi ha cap història inventada aquí dintre. I llavors, l'impuls últim era respondre a la pregunta: em vencerà la vida a mi o venceré jo la vida? M'explico a mi mateixa. Surt una Simona que és explicada però no com en una novel·la de lladres i serenos, que se sap què és causa i què és efecte. Aquí és tot més complex, com la vida mateixa.

—Què és més gratificant, difondre la literatura catalana o traslladar autors dels Balcans al català?

—La literatura la visc com un tot. Si llegeixo ho faig amb responsabilitat i interès, com quan escric, lectura i escriptura es complementen, estem creant una xarxa entre tots. Per això les traduccions, tant a

Torno del bosc amb les mans tenyides

SIMONA ŠKRABEC

L'Avenç
Barcelona, 2019
Dietari, 186 pàgines

un costat com a l'altre, les veig necessàries. És la manera com vaig nèixer intel·lectualment, amb la carrera de literatura comparada a Ljubljana, que té una certa tradició des dels anys 30. Eslovènia és com una cruïlla de cultures molt forta, fins i tot més que Catalunya. I llavors, la manera de sobreviure allà és saber dels teus amics i enemics, l'aïllament és impossible. A més a més, la meua generació va estar molt marcada pel teló d'acer i la caiguda del Mur. Això fa impossible per a mi pensar les literatures com una cosa tancada i autosuficient.

—En *Una pàtria prestada*, un assaig anterior, hi havia també una voluntat de construcció literària del text, hi una continuïtat.

—Jo sempre he fet una mica de trampa fent ressenyes, assajos o llibres molt acadèmics, com el meu primer llibre, *L'estirp de la solitud*, una teoria dura sobre la tragèdia: dins hi ha una persona. El títol de *Torno del bosc* és molt evident, si vas al bosc et tenyeixes les mans, si toques la vida, alguna cosa queda. Llavors, quan parlem dels altres, el diàleg és molt important. Això no vol dir que sempre has de ser amable i considerat, perquè ha d'haver-hi tensions, però sí una expectativa de resposta. El que no m'ha agradat mai és la

CARLES DOMÈNEC

posició del savi o l'erudit que des del seu pedestal diu les grans veritats i no es preocupa si han estat sentides o respostes. La literatura per a mi és un espai de diàleg. I en aquest sentit, no hi ha molta diferència amb l'obra anterior, hi estic d'acord.

—**“M'apresso per atrapar un altre avió. Faig tots aquests viatges, però cap no em porta a casa”. Aquesta frase del llibre transmet desarrelament.**

—Hi ha un punt d'ironia en totes aquestes proclames, pel meu origen cen-

treeuropeu. Però, com en qualsevol broma, hi ha un grau de veritat. Els viatges, treballar amb idiomes diferents, fa que aquesta idea de casa com el lloc de repòs del guerrer em resulte una mica estranya. No sé si m'agrada pensar la casa d'aquesta manera, com un lloc aïllat. No es tracta sols de mi, el que entenem com a casa no és el que era una generació enrere.

—**Els aeroports són protagonistes al llibre, hi ha una certa perversió, perquè converteix llocs molt impersonals en es-**

pais de la memòria. Però sols cal saber mirar per extraure'n matèria literària.

—Aquí hi ha dues coses. D'una banda, la voluntat d'humanitzar aquests espais: hi ha uns aeroports als quals sé on fer-me un cafè, on comprar alguna cosa, on trobar un racó per estar sola... Per a algú que està en un hospital cuidant un malalt molt de temps allò acaba sent casa seva. Es tracta de reivindicar la capacitat dels humans de fer-nos un món a mida, de no sucumbir davant les condicions que no són amables. I per què els avions i els aeroports? El tren de la novel·la burgesa és el de les ciutats connectades amb les vies, de l'arribada mirant per la finestra. La nostra és l'era del transport aeri. Ara estem flotant, no toquem res, tenim la mirada des de dalt, com un déu que ho domina tot. Hem creat una civilització lligada a través de les connexions aèries.

—**Les imatges de la natura que invoquen el títol també hi són al llibre, no sé si una certa melangia del món natural.**

—Gràcies per dir *melangia* i no la paraula *nostàlgia*, que són coses diferents [riu]. El món natural encara existeix, només has d'anar-hi. Però l'observació de la natura, descobrir la bellesa, la podem aplicar també als espais fets per l'home, la bellesa és en qui mira. I llavors, tornar a la natura no com un espai idealitzat, un santuari, sinó un lloc per convida. Si fem de la natura un santuari l'acabarem ofegant. Sembla una contradicció, però no ho és: allà on la natura es preserva més bonica és quan serveix les persones per alguna cosa.

—**En Torno del bosc hi ha també reflexions sobre qüestions de gènere i classe, bastant administrades. No volia que fora una col·lecció de postals amables.**

—No ho és, però m'he imposat una autolimitació, ja tinc altres gèneres per dir quines coses estan complicades. I aquí es tractava de presentar conceptes molt complexos d'una manera que es puguin viure, que es puguin sentir, que siguin transparents.